

וירא (237)

תחבולותיו של היצר הרע אשר לגבי אנשים אחרים הן נראות כהר גבוה, בעיניו הן כמין צחוק, דבר של מה בכך. *ספר "מענה של תורה" בשם חידושי הרי"ם*

מדוע היה יצחק קרבן "עולה" דוקא ?
וַיֹּאמֶר קַח נָא אֶת בְּנֶךְ אֶת יְחִיזְכָּר... וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה
(כ.כב.)

אתה מוצא אברהם היה מהרהר אחר מידת הדין, ומה הוא אומר ? רבי לוי אמר כמדומה אני שקבלתי כל שכרי בעולם הזה, עזרני הקב"ה באותם המלאכים והצילני מן הכבשן, כבר קבלתי שכרי ושוב אין שכר בעולם הבא. א"ל הקב"ה כיון שהרהרת אחר מעשי, עולה אתה צריך (תנחומה לך לך י). וצריך ביאור, מה התביעה, הלא פחד הדין מדרך היראים, מדוע הרגיש אברהם שהוא צריך להביא קרבן ? בפרט יש להבין, מדוע דוקא קרבן עולה. ביאר הרב גדליה אייזמן זצ"ל שעולה באה לכפר על הרהור הלב. כנראה היתה תביעה דקה על אברהם אבינו שחרג במשהו ממה שצריך היה לפחד, וחריגה זו הצריכה אותו להביא קרבן עולה. זהו עיקר בדרכי עבודת ה' שלא דורשים מהאדם יותר מיכולתו וכוחותיו ויותר ממדרגתו במצבו הנוכחי. פעמים רבות תוקפות את

האדם מחשבות יאוש, אין לי עם מה לבא לפניו יתברך ואנכי ערום ועריה. הכלל בזה : אם מחשבות אלו גורמות חיזוק מה טוב, אבל אם חלילה גורמות יאוש, הרי פסול בתכלית הפסול, שכן אין במילון של יהודי את המושג יאוש. בכל מצב שהאדם נמצא יש לו את התכלית להתעלות. *ספר "לחתך עליזין"*

כיצד יש לקבל גזירות ה' וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחוט את

בנו (כ.כ.)
רבי רפאל דוד אויערבך זצ"ל, אחיו של רבי שלמה זלמן זצ"ל, שיכל בן בפיצוץ באוטובוס בבית וגן. רבי נטע ציינווירט זצ"ל הגיע לנחם את המשפחה, שהייתה שרויה בצער גדול. פתח ואמר לאב השכול: יש לי חקירה, מה היה אילו היה אברהם אבינו שוחט את יצחק, האם היה צריך לשבת שבעה עליו? השיב האב האבל, לכאורה כן. שאל רבי נטע וזאת למה? השיב האב אם לא היה חיוב לשבת שבעה, היה משתמע שכאשר אדם מת ברצון ה', אין צריך לשבת שבעה, ואם כן בכל פעם שהיו יושבים שבעה על כורחך היה משתמע, שה' לא רצה שימות, והרי זה לא יתכן, שהרי אם ה' לא היה רוצה שימות, הרי לא היה מת, אלא על כורחך שחיוב ישיבת שבעה הוא, אפילו כשה' רוצה

אם נא מְצַאֲתִי חַן בְּעֵינֶיךָ אֵל נָא תַעֲבֹר מֵעַל עֲבָדְךָ (י.ח.ג.)
כתב השל"ה הקדוש: ראוי למי שייטיב לאנשים שיראה להם שהוא מקבל טובה מהם בזה שהם הסכימו לקבל ממנו, ולא שיתפאר על הטוב שהוא מיטיב להם. וזה מה שעשה אברהם אבינו, שלא רק שהזמינם לביתו, אלא ביקש שיכנסו אליו, ונתן לאורחיו את ההרגשה שהם הנותנים לו בכך שמסכימים לבוא לביתו להתארח.

ספר "ילקוט איש לרעהו"

תפילה גדולה מנבואה
וַאֲבָרְקֶם עוֹדְנֵנו עֲמֵד לְפָנֵי ה'. וַיִּגַּשׁ אֲבָרְקֶם וַיֹּאמֶר וכו'
(י.ח.כב. כג.)

שמעתי רעיון נפלא בשם הגאון רב שטיינמן זצ"ל בענין התפילה. ידוע שבנבואה טמונה קירבה עצומה להקב"ה. בעת שהיה הנביא מתנבא, הוא היה כה מרוכז אל הקב"ה, עד שכביכול היה יוצא מדעתו ולא היה מסוגל אפילו ללכת. ואעפ"כ אמר הגראי"ל זצ"ל: תפילה, אפילו במוכן הפשוט שלה, טומנת בחובה קירבה גדולה יותר מנבואה ! וראיה לכך מן הפסוק כאן: **"וַאֲבָרְקֶם עוֹדְנֵנו עֲמֵד לְפָנֵי ה', וַיִּגַּשׁ אֲבָרְקֶם וַיֹּאמֶר"**, אברהם נמצא באמצע נבואה, וניגש לתפילה. גישה משמעותה התקרבות נוספת. הרי לנו כי בתפילה ישנה קירבה ה' גדולה מאשר בנבואה. אולם כל זה אם התפילה אכן נעשית מתוך הרגשה של קירבת ה', תפילה של **"באור פניך יהלכון"** אנו מבקשים בתפילת שמונה עשרה כל כך הרבה בקשות: דעת, תשובה, סליחה וכו', פירוש כל הבקשות הללו הוא: רבונו של עולם, אם אתה לא תתן לי דעת, אם אתה לא מרפא אותי, אין לי קיום, כל מה שיש לי הכל ממך ומכוחך, קירבה כזו היא בדרגה יותר גבוהה מנבואה.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "תפארת שמשון"

וַתֹּאמֶר שָׂרָה צָחַק עָשָׂה לִי אֱלֹדִים כֹּל הַשְּׂמֵעַ יִצְחַק לִי
(כ.א.)

איתה במדרש (ב"ר נג. ז): **"יצחק"** על שם י' דברות, צ' שנות שרה אימנו, ח' ימים שנימול כי ביום מילתו קראו שמו יצחק, ק' שנות אברהם (מובא ברש"י לעיל יז.יט). וזהו: **"צָחַק עָשָׂה לִי אֱלֹדִים"**. רוצה לומר, שלושה דברים מיצחק דהיינו **"צחק"** כבר עשה אלוקים, אבל את ה' עדיין לא עשה, ורק כאשר **"כָּל הַשְּׂמֵעַ"** אחר כך את י' הדברות, **"יִצְחַק לִי"**, ידע ויבין מפני מה קראתיו יצחק. *ספר "עלים לתרופה"*

וַתִּרְא שָׂרָה אֶת בֶּן הַגֵּר...מִצְחָק (כ.א.ט.)
מצחק לשון עבודה זרה, לשון גלוי עריות לשון רציחה (רש"י). העבירות החמורות ביותר אינן אצל הרשע אלא כמין צחוק, כמו משחק, ומאידך, אצל הצדיק, הרי כל

שימות. השיב רבי נטע ואמר, לזה התכוונתי, אם ח"ו קורה שהבן מת, זה רצון ה', והוא גם רוצה שיבכו עליו, אבל שיעור הבכי צריך להיות כפי רצון ה', ואילו יותר מדאי אסור לבכות. דבריו אלה הביאו ניהום וחיזוק עצום מאוד.

קשירת יצחק לפני העלתו למזבח
וַיִּצְקֵד אֶת יְצַחֲקֵן בְּנֵוֹ וַיִּשֶׂם אֹתוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לְעֻצִים
(כב, ט)

אברהם עקד את יצחק על גבי הקרקע, ולאחר שעקד וקשר אותו, העלה אותו על המזבח ממעל לעצים. ולמה לא קשר אותו על המזבח? הרי אמרו חז"ל שכל הקשירה היתה הצעה של יצחק, הוא ביקש מאברהם שיקשור אותו כדי שלא יפרכס ויבעוט. היו לו שני חששות: האחד, שיעבור על כבוד אב ואם, והשני, שיפסול את השחיטה. אם כך, מספיק היה שיעלה אותו על המזבח ושם יקשור אותו, ולמה קשר אותו על הקרקע ורק לאחר מכן העלה אותו ממעל לעצים? המשנה (שבת צג:) אומרת, כי הנושא אדם חי מרשות היחיד לרשות הרבים פטור, וזאת משום שחי נושא את עצמו, אבל הכל מודים שכפות שנושאים אותו מרשות היחיד לרשות הרבים חייב כי אין זה נחשב חי נושא את עצמו. הציווי לאברהם אבינו היה "והעלהו לעולה", שהוא עצמו יעלהו לעולה, בלי שום סיוע, אם יצחק לא היה קשור, היה נחשב שיצחק עוזר לו כי הוא חי נושא את עצמו, לכן דאג שיהיה כפות ואז לא יהיה חי נושא את עצמו, וכך יקיים כהלכה את הציווי "והעלהו לעולה" אתה בעצמך.

ראובן

ידעתי-ממני!

פִּי עִתָּה יְדַעְתִּי פִּי יֵרָא אֱלֹקִים אֲתָהּ וְלֹא חֲשַׁכְתָּ אֶת בְּנֵךְ אֶת יְחִידֶךָ מִמְּנִי (כב, יב)

מי אמר את הדברים הללו לאברהם? שואל הגאון מוילנא. אם נרצה לפרש שהקב"ה אמר את הדברים, לא מובן הכתוב "פִּי יֵרָא אֱלֹקִים אֲתָהּ", צריך היה להיות "פִּי יֵרָא אֲתָהּ מִמְּנִי". אם המלאך אומר את הדברים לאברהם, מדוע הוא אומר "וְלֹא חֲשַׁכְתָּ אֶת בְּנֵךְ אֶת יְחִידֶךָ מִמְּנִי", שהרי לא לכבוד המלאך התכוון אברהם להקריב את בנו? היה זה מלאך מיוחד שדיבר עם אברהם, מסביר הגאון מוילנא, המלאך שנוצר מן המצוה של אברהם. כל מלאך שנוצר ממצוה, נוצר בדיוק מושלם לאופן ולדרגה שבהם נעשתה המצוה, לפי מעלת האדם בקיום המצוה, נוצרת מעלת המלאך. אותו מלאך שנוצר מן המצוה הזאת, בא אל אברהם אבינו ואמר לו: "פִּי עִתָּה יְדַעְתִּי פִּי יֵרָא אֱלֹקִים אֲתָהּ וְלֹא חֲשַׁכְתָּ אֶת בְּנֵךְ אֶת יְחִידֶךָ מִמְּנִי", ומנין אני יודע זאת? "מִמְּנִי", מעצמי, מהדרגה שלי, אני רואה את הדרגה שבה אני נמצא, וזו הדרגה הגבוהה ביותר שיכול מלאך להיות בה, הדרגה הגבוהה של המלאך, היא הוכחה

לדרגה הגבוהה של אברהם אבינו "יְדַעְתִּי פִּי יֵרָא אֱלֹקִים אֲתָהּ"
ספר "ומתוך האור"

הלכה: שאלה: באיזה אופן מותר להדליק מזגן בשבת, למי שקשה לו מאוד, לחולה או למי שלא מרגיש טוב, ומה דינו של ציבור? **תשובה:** מותר לומר לנכרי שידליק מזגן לחולה אף שאין בו סכנה כשמצטער וחולה כל גופו, וכל שכן לחולה לב או ריאות (ספר "מלכים אמניך" פרק א' ג' עמוד קכ). מקום ציבורי, כגון בית הכנסת ושיבה, כשאי אפשר ללמוד או להתפלל שם בלי מזגן, אולי מותר לומר לנכרי שיבא שם קצת להתאוורר ולהנות מהמיזוג, שבזה מדליק הוא לעצמו. ביום הכיפורים מותר לומר לנכרי שיפעיל את המזגן כשקשה לצום בגלל החום ("מלכים אמניך" פרק י"א ס' ה'), מותר לומר לנכרי שיקדים את שעון שבת, ויגרום להדלקה שתקדים או תאחר.

עלינו לשבת במדבר (דף תשיב) מאת הרב זילברשטיין שליט"א

פתגם: כדי לדעת את הדרך, שאל את מי שבא משם
ספר "שמחלה"

חקירה: בית דין שקול: החיסרון הוא רק שאי אפשר להכריע, או שאינו נחשב בית דין כלל (משנת יעבץ חו"מ ד' ספר "קובץ יסודות וחקירות")

סיפור:

ספקנות: רבה של בריסק היה אומר: בני אדם ספקנים מטבעם ואינם נוטים להאמין לכל דבר. הנה לשעבר היו הרבנים חותמים, 'הקטן', אך העולם לא האמין להם וראה בהם גדולי תורה. ואילו היום, כל אחד חותם 'הרב' ושוב העולם נוטה להאמין בכך ורואה בהם קטנים.

ספר "חד וחלק" חלק ב'

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, אברהם בן רבקה, מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בן קארין מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליו, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלוה, פייגא אולגה בת ברנה, רבקה בת ליוזה, רישירד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, יעקב בן אסתר, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, רפואה שלימה ולידה קלה לרבקה בת שרה, יעל רייזל בת מרטין היימה שמחה. זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת חשמה. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים.

